

ALYTAUS DZŪKIJOS PAGRINDINĖS MOKYKLOS ETIKOS NORMOS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šios etikos normos (toliau normos) apibrėžia pagrindinius Alytaus Dzūkijos pagrindinės mokyklos mokytojų ir laisvųjų mokytojų profesinės etikos reikalavimus ir įsipareigojimus siekti etiško ir profesionalaus elgesio su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais) ir kitais šeimos nariais, kolegomis, bendruomene. Šiomis etikos normomis vadovaujasi ir kiti mokyklos darbuotojai.

2. Alytaus Dzūkijos pagrindinės mokyklos mokytojų ir laisvųjų mokytojų etikos normos parengtos vadovaujantis Pedagogų etikos kodeksu, patvirtintu Lietuvos respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. birėlio 11 d. įsakymu Nr. V- 561

3. Pedagogai savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:

- 3.1. pagarbos
- 3.2. teisingumo;
- 3.3. žmogaus teisių pripažinimo;
- 3.4. atsakomybės;
- 3.5. sąžiningumo;
- 3.6. atidos ir solidarumo.

4. Pagarbos principas. Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas pripažįsta, kad bendravimas su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais šeimos ir įstaigos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą.

5. Teisingumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas pripažįsta mokinių ugdymosi poreikių įvairovę, atsižvelgia į kiekvieno mokinio socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus ir yra nešališkas vertindamas kiekvieno mokinio pasiekimus ir pažangą, ugdymosi poreikius, mokinių ar jų grupių dalyvavimą bendruomenės gyvenime, spręsdamas konfliktus.

6. Žmogaus teisių pripažinimo principas. Vadovaudamasis šiuo principu pedagogas nepažeidžia mokinio teisių ir teisėtų interesų, vadovaujasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis ir siekia, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos jo elgesiui profesinėje veikloje.

7. Atsakomybės principas. Vadovaudamasis atsakomybės principu pedagogas veikia kaip profesionalas, nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pedagoginį darbą – ugdyti remiantis kiekvieno mokinio gebėjimais, ugdymosi poreikiais ir polinkiais.

8. Sąžiningumo principas. Vadovaudamasis sąžiningumo principu pedagogas teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai

naudoja išteklius, vadovaujasi švietimo įstaigos vidaus tvarkos taisyklėmis, nepiktnaudžiauja nei savo padėtimi, nei mokinio (mokinių) pasitikėjimu, jų nenaudoja asmeninės naudos tikslais.

9. Atidos ir solidarumo principas. Vadovaudamasis atidos ir solidarumo principu, žmogiško solidarumo nuostatomis pedagogas bendrauja su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais empatija ir veiksmais įrodydamas suprantąs mokinio (mokinių) emocinę būseną mokinio šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene siekdamas geros mokinių savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydamas suprantąs mokinio (mokinių) emocinę būseną.

10. Etikos normos papildo mokytojų ir darbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, mokyklos nuostatuose, vidaus darbo tvarkos taisyklėse ir kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

11. **Etika** – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

12. **Moralė** – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

13. **Mokytojų ir darbuotojų etika** – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešajame gyvenime.

14. **Etikos normų pažeidimas** (neetiškas poelgis) – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukiantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

15. **Etiškas sprendimas** – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

16. **Kompetencija** – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

17. **Tolerancija** – pakantus kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo gerbimas.

III SKYRIUS PAGRINDINIAI ETIKOS PRINCIPAI IR VEIKLOS ETIKOS REIKALAVIMAI

18. Mokytojai ir darbuotojai išpareigoja aktyviai palaikyti mokyklos siekius, garbingai atstovauti mokyklai, etiškai elgtis mokykloje ir už jos ribų, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje.

19. Savo elgesiu palaikyti ir saugoti profesijos garbę ir reputaciją.

20. Bendraudami su kitais bendruomenės nariais turi būti pagarbūs, mandagūs ir korektiški. Žinoti kiekvienai situacijai tinkamas etiketo normas ir jų laikytis.

21. Dirbdami savo tiesioginį darbą negali užsiimti veikla, neatitinkančia kultūros normų,

22. Objektyviai, remiantis kompetencija, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiskai patariant ir padedant vieni kitiems.

23. Laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareigybės aprašymuose numatytas funkcijas.

24. Puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu, savivaldos institucijomis (Mokyklos taryba, mokytojų taryba, metodine taryba, mokinių taryba ir kitomis).

25. Mokytojo, darbuotojo etiką pažeidžia:

25.1. neleistinas nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas, žeminimas ir sąmoningas menkinimas, nepagarbus atsiliepimas apie nedalyvaujančio kolegos pedagoginius gebėjimus, asmenines savybes, viešas konfidencialios informacijos apie kolegas aptarinėjimas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, kompetencija, asmeniniai reikalai ir asmeninės savybės, elgesys, gyvenimo būdas, apranga) tiek su mokiniais, tiek su kitais asmenimis;

25.2. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems mokytojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;

25.3. mokinių arba kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar sportinėje veikloje;

25.4. mokytojo nepagarbus, familiarus elgesys su mokiniu, mokinio asmeninių savybių, šeimos aptarimas ar paviškinimas asmenims, tiesiogiai nesusijusiems su jų ugdymu, problemos sprendimu;

25.5. šokiruojanti, mokinių dėmesį blaškanti (netvarkinga, iššaukianti, laisvalaikio, sportinė (išskyrus kūno kultūros mokytojus) apranga;

25.6. alkoholinių gėrimų, tabako gaminių ir narkotinių medžiagų turėjimas ar vartojimas mokykloje ir jos teritorijoje.

26. Mokytojo, darbuotojo laisvei prieštarauja:

26.1. nepakantumas kitokiai mokinių ar kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

26.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;

26.3. mokytojų ir mokinių tėvų išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas.

27. Mokytojas reiklus sau, pats pasirenka tinkamą bendravimo stilių, kurio pamatas – abipusė pagarba. Nuolat rūpinasi savo kalbos ir bendravimo kultūra. Jo kalboje nėra keiksmažodžių, vulgarybių, šiurkščių, žeidžiančių frazių.

28. Dalykiškai bendraudami ir bendradarbiaudami, mokytojai ir darbuotojai turi būti kompetentingi, kultūringi, tolerantiški, humaniški, teisingi, reiklūs sau ir kitiems, privalo kontroliuoti ir slopinti savo neigiamus asmeninius bruožus – nervingumą, nesusivaldymą, emocinį pasikarščiavimą ir pan.

29. Mokytojas vengia nepagrįstų ir skandalingų tarpusavio konfliktų. Kilus nesusipratimams, siekia konstruktyviai juos įveikti, saugo ne tik savo, bet ir savo kolegų autoritetą. Bendruomenės narių, kitų asmenų akivaizdoje jis nežemina kolegų.

30. Mokytojas privalo nešiuurkščiau, neįžeidžiamai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą mokinių nesąžiningumui, elgesio normų pažeidimo faktams – plagijavimui, nusirašinėjimui, falsifikavimui, pažymių rezultatų klastojimui. Mokinio žinių bei įgūdžių vertinimas turi būti teisingas, sąžiningas, suderintas su dėstomo dalyko tikslais, priklausantis nuo žinių kokybės.

31. Tiesioginių ar netiesioginių dovanų, neakademinių pobūdžio paslaugų, tiesiogiai nesusijusių su ugdymu, reikalavimas arba priėmimas iš mokinių tėvų, vertinamas kaip neetiškas poelgis.

32. Mokytojas privalo primygtinai nereikalauti asmeninio pobūdžio informacijos iš mokinių, nesieti tokio pobūdžio informacijos su žinių įvertinimu.

33. Neleistina naudoti privataus pobūdžio informacijos apie mokinį be jo tėvų sutikimo kaip mokymo ar tyrimo medžiagos.

IV SKYRIUS

ETIKOS NORMŲ PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

34. Būtina etikos normų priėmimo sąlyga – viešas dokumento projekto svarstymas.

35. Priimtų etikos normų viešas skelbimas mokyklos interneto svetainėje.

36. Mokyklos bendruomenė įsipareigoja gerbti etikos normas ir rūpintis jų veiksmingumu, nelikti abejinga etikos normų pažeidimo atvejams.

37. Etikos normų vykdymo priežiūrą atlieka sudaryta Etikos komisija, susidedanti iš 5 mokyklos mokytojų, išrinktų Mokytojų tarybos posėdyje slaptu balsavimu.

38. Etikos komisija dirba vadovaudamasi patvirtintu Etikos komisijos darbo reglamentu.

39. laikytis etikos normų reikalavimų –asmeninis pedagogo. Siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas. didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose pedagogų veiklą. Svarstant atsakomybę už etikos normų pažeidimą išnagrinėjama ir įvertinama įstaigos, kurioje pedagogas dirba, savivaldos institucijų ir įstaigos vadovo sudarytos etikos komisijos nuomonė.

40. Už mokytojų, darbuotojų etikos pažeidimus, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą, taikytinos moralinio poveikio priemonės (pvz., pastaba, įspėjimas, įvertinimo paviėšinimas ir pan.). Etikos normų priežiūrą vykdančios Etikos komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio, direktoriui priimant sprendimą dėl darbo sutarties pratėsimu, darbuotojo skyrimo į aukštesnes pareigas, atestuojant aukštesnei kvalifikacinei kategorijai gauti bei kitais atvejais.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

41. Šių etikos normų privalo laikytis kiekvienas bendruomenės narys. Su etikos normomis mokytojai, darbuotojai supažindinami pasirašytinai.

42. Šios etikos normos įsigalioja suderinus su Mokytojų metodine taryba ir patvirtinus mokyklos direktoriui.

43. Šios etikos normos skelbiamos viešai.

44. Kiekvienas mokyklos bendruomenės narys negali būti abejingas matydamas, kai kitas pažeidžia etikos kodeksą. Apie etikos normų nesilaikymą pranešama raštu direktoriui, kuris svarsto gautą informaciją ir nusprendžia, ar reikalingas išsamesnis fakto patikrinimas savivaldos institucijose.

45. Mokyklos etikos normos negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms pedagoginėms vertybėms atvejų, todėl Etikos komisija, spręsdama konkrečius pareiškimus dėl etiškai nederamo elgesio, etikos normų nenumatytais atvejais turi spręsti, ar konkretus poelgis suderinamas su etikos normų pripažintomis pamatinėmis akademinės etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

46. Laikytis
